

ธนาคารแห่งประเทศไทย

เพื่อความมั่นคงอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

ทิศทางตลาดแรงงานไทย หลังวิกฤตการณ์โควิด-19

Rethinking the Future of Labor after COVID-19

ดร. นครินทร์ อมเรศ

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

งานเสวนาทิศทางตลาดแรงงานไทย หลังวิกฤตการณ์โควิด-19

30 มิถุนายน 2563

QR CODE เอกสารประกอบการเสวนา “ทิศทางตลาดแรงงานไทย หลังวิกฤตการณ์โควิด-19”

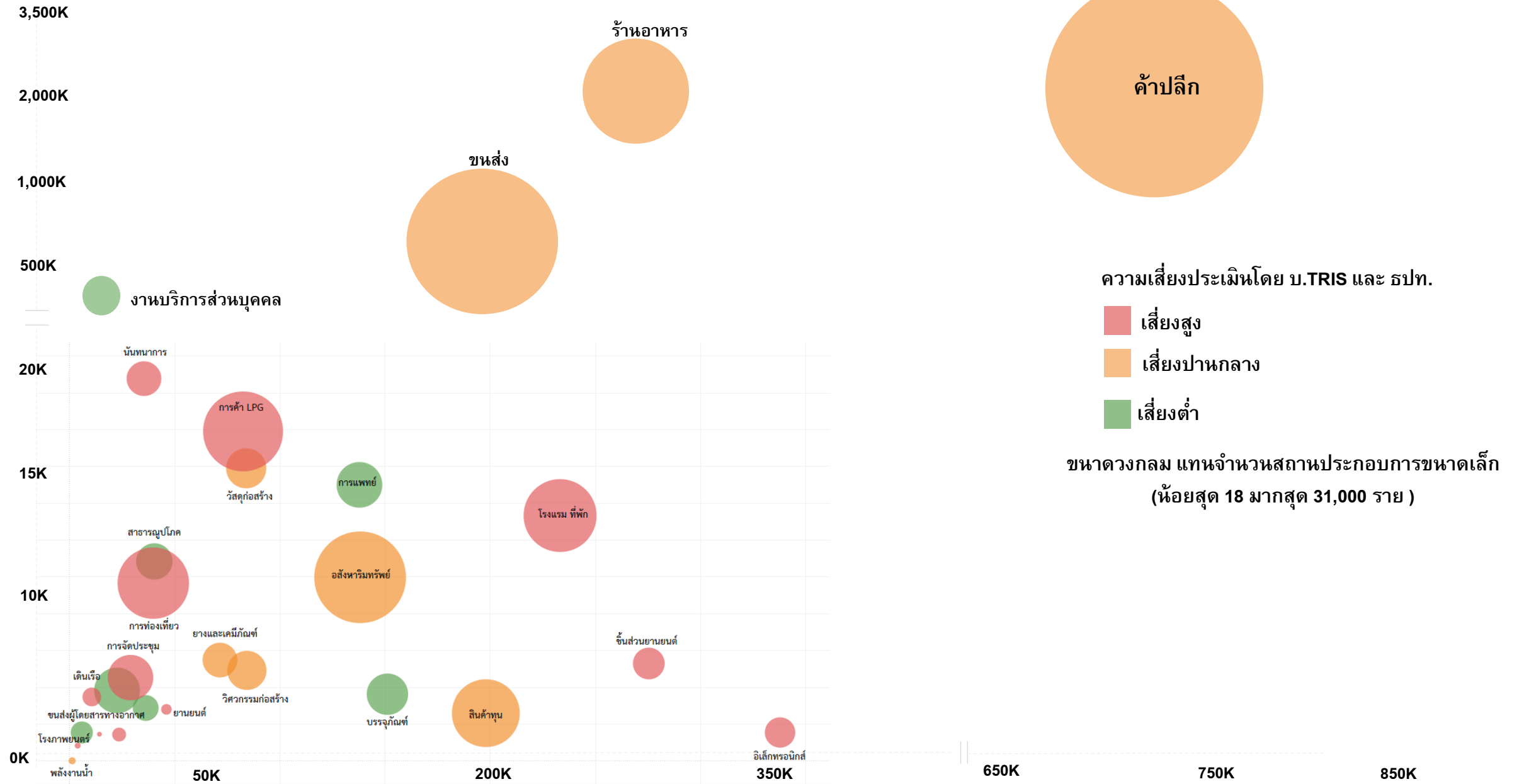

ประเด็นการนำเสนอ

- วิกฤตโควิด-19 ทำให้แรงงานและผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวนมากได้รับผลกระทบ
- ตลาดแรงงานจะมีความต้องการเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ทักษะแรงงานที่มีอยู่เดิมไม่เพียงพอ
- ความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน จะเป็นกลไกสำคัญผ่านการใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์ม เพื่อช่วยให้ผู้ว่างงานกลับมาทำงานทำ ควบคู่ไปกับการ ยกระดับ (upskill) / ปรับทักษะ (reskill)

แรงงานและผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวนมากได้รับผลกระทบจาก โควิด-19

จำนวนself-employed (พันคน)

จำนวนลูกจ้างในระบบประกันสังคม (พันคน)

ที่มา: จิตเกษม พรประพันธ์ และคณะ 2563, กิจกรรมเสี่ยงและมาตรการดูแลภายใต้ผลกระทบของ โควิด-19, คอลัมน์ ร่วมด้วยช่วยคิด นสพ. ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 30 เม.ย. – 3 พ.ค.

กระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (megatrend) หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19

แนวโน้มเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในภาคอุตสาหกรรม		ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น			
		5 ปีที่แล้ว	ก่อนการระบาด	ช่วงการระบาด	ความปกติใหม่
	การประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนในทุก ขั้นตอนของ value chain	Medium	High	High	High
	สุขอนามัย (Hygiene concerns)	N/A	N/A	High	High
	การใช้ e-commerce อย่าง แพร่หลาย	Medium	High	High	High
	การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digitalization Packaging)	Medium	High	Medium	High

ปานกลาง

สูง

ที่มา: Mckinsey & Company

แรงงานไทยส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้จ้างงานตนเองซึ่งเป็น Non-technician ที่มีรายได้น้อย

โครงสร้างแรงงานไทยแยกตามทักษะและลักษณะอาชีพ ไตรมาส 3 ปี 2562 (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ)

Self-employed ผู้จ้างงานตนเอง

Employee ลูกจ้าง

Employer นายจ้าง

STEM

รายได้เฉลี่ย

27,181 บาท/เดือน

เช่น วิศวกร แพทย์

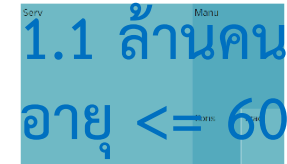
4.9 หมื่นคน
อายุ <= 60

0.3 หมื่นคน
อายุ > 60

1.1 ล้านคน
อายุ <= 60

0.4 หมื่นคน
อายุ > 60

8.4 หมื่นคน
อายุ <= 60

0.4 หมื่นคน
อายุ > 60

Technician

รายได้เฉลี่ย

24,257 บาท/เดือน

เช่น หนายความ นักบัญชี

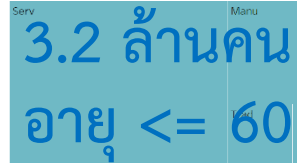
3.2 แสนคน
อายุ <= 60

3.9 หมื่นคน
อายุ > 60

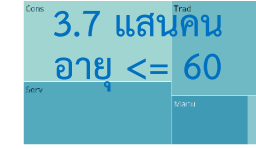
3.2 ล้านคน
อายุ <= 60

5.3 หมื่นคน
อายุ > 60

3.7 แสนคน
อายุ <= 60

4.5 หมื่นคน
อายุ > 60

Non-technician

รายได้เฉลี่ย

7,250 บาท/เดือน

เช่น เกษตรกร แม่ค้าแผงลอย

16.6 ล้านคน
อายุ <= 60

3.2 ล้านคน
อายุ > 60

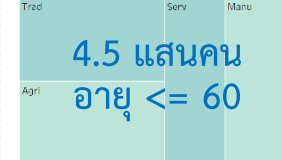
12.5 ล้านคน
อายุ <= 60

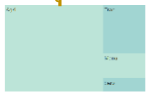
3.4 แสนคน
อายุ > 60

4.5 แสนคน
อายุ <= 60

7.6 หมื่นคน
อายุ > 60

ความเข้มข้นของรายได้เฉลี่ย บาทต่อเดือน

600

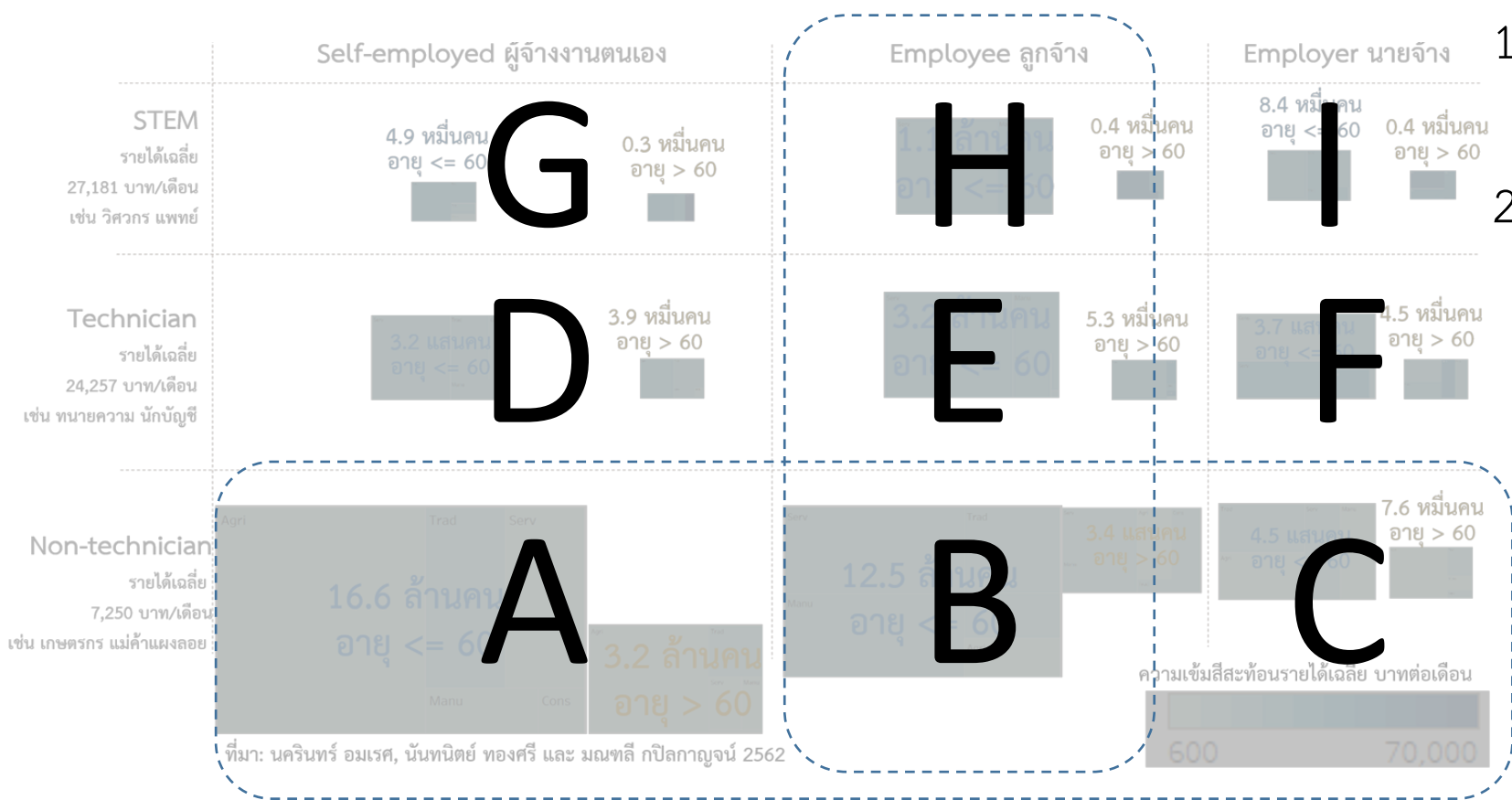
5

70,000

เราไม่เพียงต้องช่วยให้ผู้ว่างงานกลับสู่ตลาดแรงงาน แต่ต้องช่วยยกระดับ (upskill) /ปรับทักษะ (reskill)

ตัวอย่างของแนวทางการเพิ่มรายได้ต่อหัวของแรงงานไทย

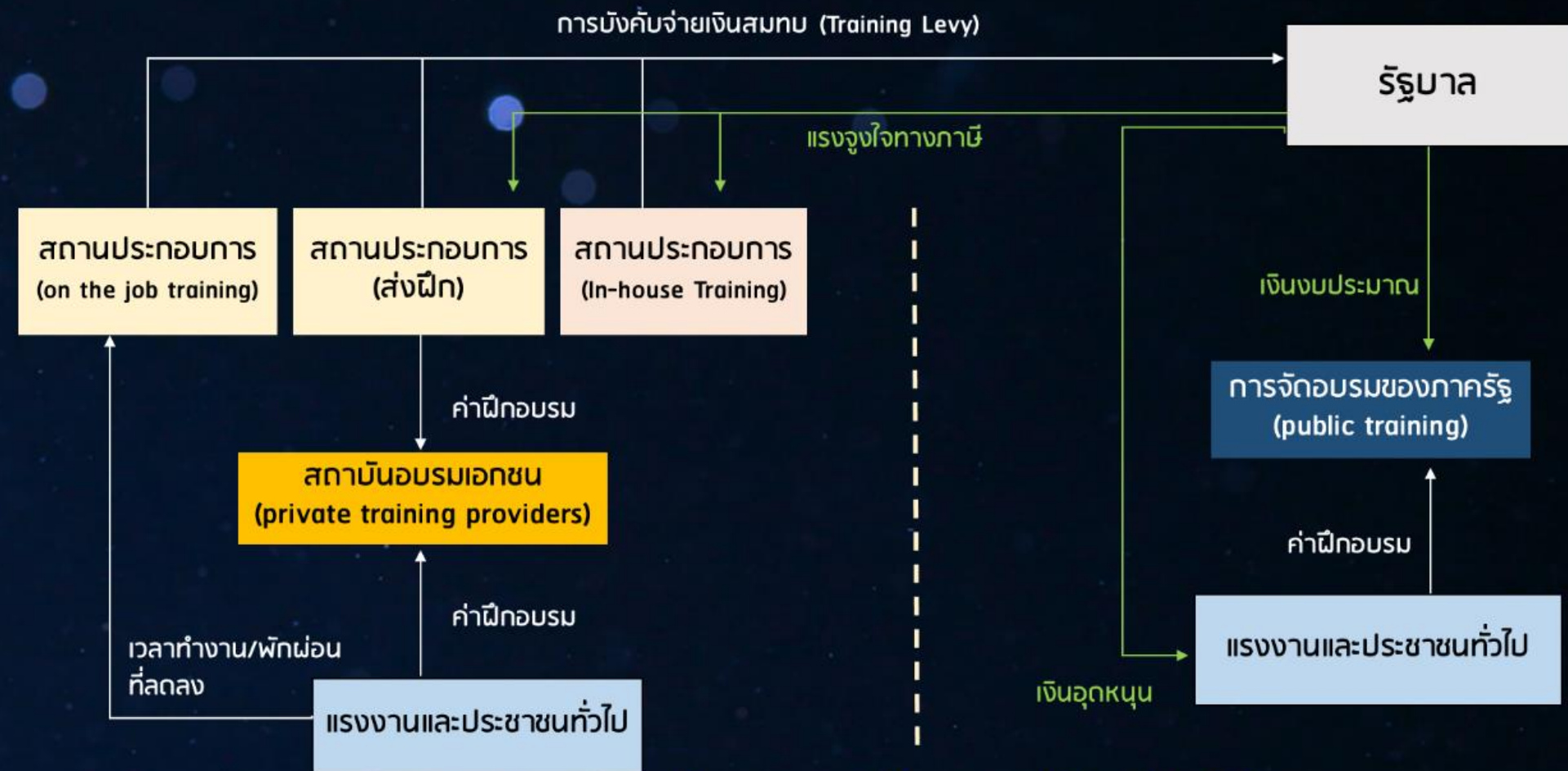
1. ต้องทำให้แรงงานที่เข้าสู่ตลาดใหม่ (New Flow) มีทักษะ Tech (STEM)/Tech
2. ยกระดับรายได้ของแรงงานกลุ่มทักษะต่ำ (กลุ่ม A+B+C)
 - 2.1 ยกระดับ (upskill) เช่น ปรับเกษตรกรให้เป็น smart farmer อย่งไรก็ดี อาจทำได้ยากเพราะสูงอายุและขาดความรู้
 - 2.2 ปรับทักษะ (reskill) เพื่อไปสู่สาขาเศรษฐกิจที่รายได้สูงขึ้น ซึ่งอาจทำได้ยากกว่าเพราะขึ้นอยู่กับพื้นฐานการศึกษาและประสบการณ์ของแต่ละคน

นอกจากนี้ เศรษฐกิจไทยยังต้องเผชิญความท้าทายด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

กลุ่มลูกจ้าง (H,E,B) โดยเฉพาะที่มีทักษะต่ำ (B) อาจได้รับผลกระทบรุนแรง จึงจำเป็นต้องเตรียมทักษะแรงงานให้สามารถเคลื่อนย้ายไปสู่ภาคที่เติบโตได้ อาทิ ภาคบริการกลุ่มท่องเที่ยว และภาคบริการเพื่อสุขภาพ

กระบวนการพัฒนาทักษะแรงงานของไทย

Fragmentation and Supply Driven

ที่มา: กัมพล พรพัฒน์ไพศาลกุล 2563, “Labor Market Digital Transformation: ทนทางด้านวิกฤต”, รายงาน FOCUSED AND QUICK (FAQ) ฉบับที่ 171, ธปท.

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนควบคู่กับการใช้แพลตฟอร์ม จะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทักษะแรงงาน

หน่วยงานภาครัฐ
และบริษัทเอกชน

กลไกการกำหนดนโยบายที่เหมาะสม เช่น คณะกรรมการร่วมรัฐ เอกชน และสถาบันการฝึกอบรม

การจ้างงานชั่วคราว

การจ้างงาน

การพัฒนาทักษะแรงงาน

Demand for Labor

Skill Development Program

แรงงานและ
ประชาชนทั่วไป

แรงงานหางาน
(Labor Supply)

Job Platform

ระบบที่เชื่อมโยงกัน

Training Platform

ประชาชนต้องการอบรม

(Training demand/
Life-long learning)

ฐานข้อมูล Big Data
ด้านแรงงานที่สำคัญ

แรงงานในระบบ

แรงงานนอกระบบ

เกษตรกร

นักศึกษาจบใหม่

นักเรียน(สามัญ,อาชีวะ)

ธนาคารแห่งประเทศไทย

เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

ไทยต้องเร่งเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจ
ผ่านการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย
เพื่อปรับโครงสร้างแรงงานให้เท่าทันโลกหลังโควิด-19

Q & A